

L'ALTERNANÇA EN EDUCACIÓ SUPERIOR A FRANÇA

Una oportunitat per als joves, les empreses i el territori

Prof. Dr. Frédéric Sauvage – Director general de Formasup NPC i
VPDT ANASUP

4 modalitats

per preparar una titulació en l'educació superior a França

- **Formació inicial clàssica :**

Joves de menys de 26 anys en poursuite d'études « a temps complet » amb pratiques eventualment

- **Formació continuada :**

Adulte (cumulant au moins deux années de travail) en emploi ou en inactivité reprenant leurs études

- **« VAE », Validació de conèixements de l'experiència (Llei de 2002):**

Adult que ha exercit una activitat al menys durant 3 anys i que vol que se li reconegui la seva experiència professional per validar un diploma

- **Formació en alternança.**

Joves de menys de 26 ans que volen reprendre els seus estudis ET al treball en contracte de treball (o dans une moindre mesure en convention de stages entreprise/université)

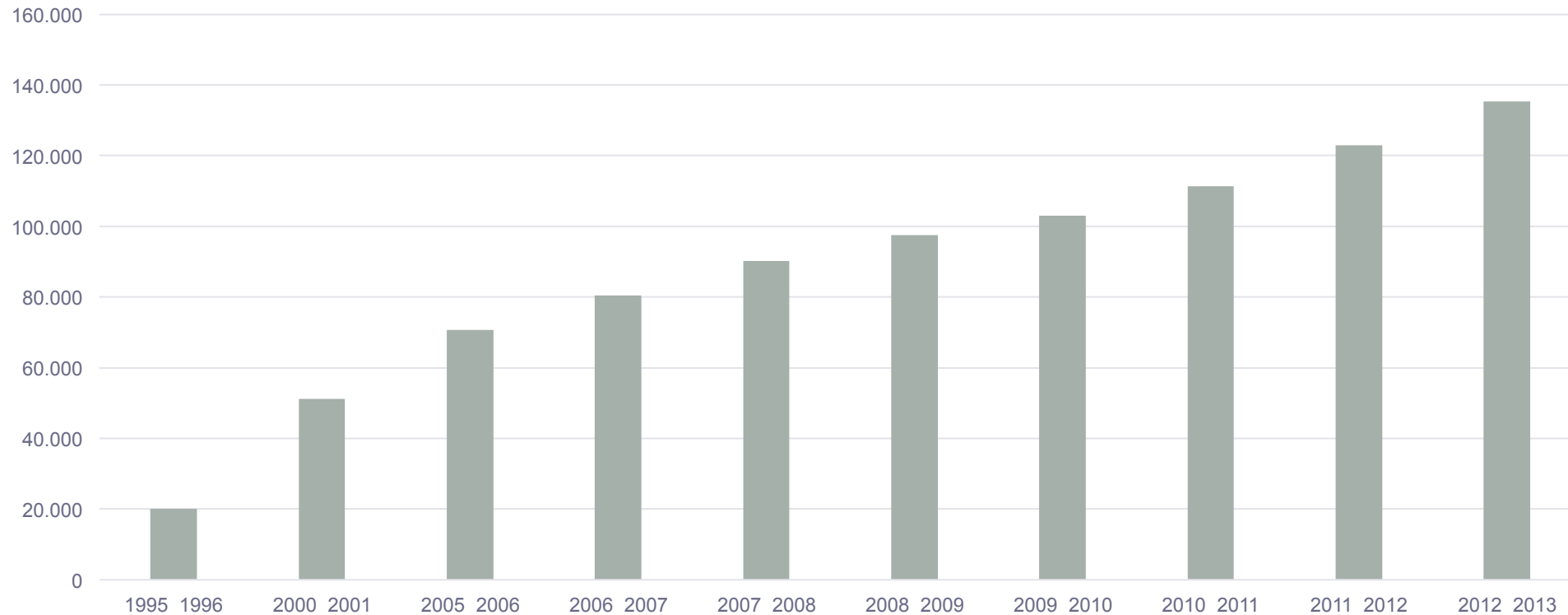
L'alternança amb contracte de treball, un model de formació en desenvolupament en l'educació superior

- Una forta tradició ... pels artesans i més generalment per les professions manuals... ara pels directius !
 - D'une voie de relégation aux attraits de la modernité
 - Una diversificació recent dels sectors professionals, dels especialistes i nivells de formació
- Accent posat per l'Estat francès per la formació en alternança amb 2 tipus de contractes:
 - el contracte d'aprentatge (418.000 apprentis)
 - el contracte de professionalització (170.000 joves)
- Un recent desenvolupament en l'educació superior :
 - Emergència als anys 80
 - « Take off » : veritable décollage als anys 90
 - Acceleració des de l'any 2000 : 80 000 apprentis en la formació superior
 - Escoles d'enginyers, Escoles de comerç, Universitats (cicles curts i llargs)

Desenvolupament de l'alternança ("apprentissage") en educació superior a França

Dades provisionals 2014 : 135 371

Efectius d'aprenents en educació superior

Font : Referències estadístiques, MESR, 2014

L'alternança a la Universitat : perquè un desenvolupament important ?

- 135 000 apprentis : volum fiable en l'absolut però forta presència en les filials de formació
 - Enginyer : generalista, mecànica, electrònica, tèxtil, ordenació del paisatge, enginyeria civil
 - Grau i Master de gestió i de management, enginyeria civil, informàtica
- Per què ?
 - Inserció professional
 - Captació de beques
 - Atractius pels agents empleadors (empreses,...)
 - Partenariat
 - Motivació dels estudiants

De què parlem?

- Una formació en alternança amb contracte de treball
- Una modalitat reconeguda de formació inicial
- Un estatut específic : “aprenent”
- Un impuls de l’Estat : competència de les Regions
- Un finançament compartit : les empreses (la taxa d’aprenentatge), les Regions (fons propis) i l’Estat
- Un finançament directe de la formació en alternança: **taxa d’aprenentatge** (0,68% massa salarial)
- Un marc legal : codi del treball, obligacions, quotes d’efectius obligatòries

Característiques de l'alternança amb contracte de treball

- Un contracte molt codificat per la llei
- Un jove a la vegada:
 - en estudis ET al treball
 - assalariat ET en formació

⇒ Un contracte de treball i un salari

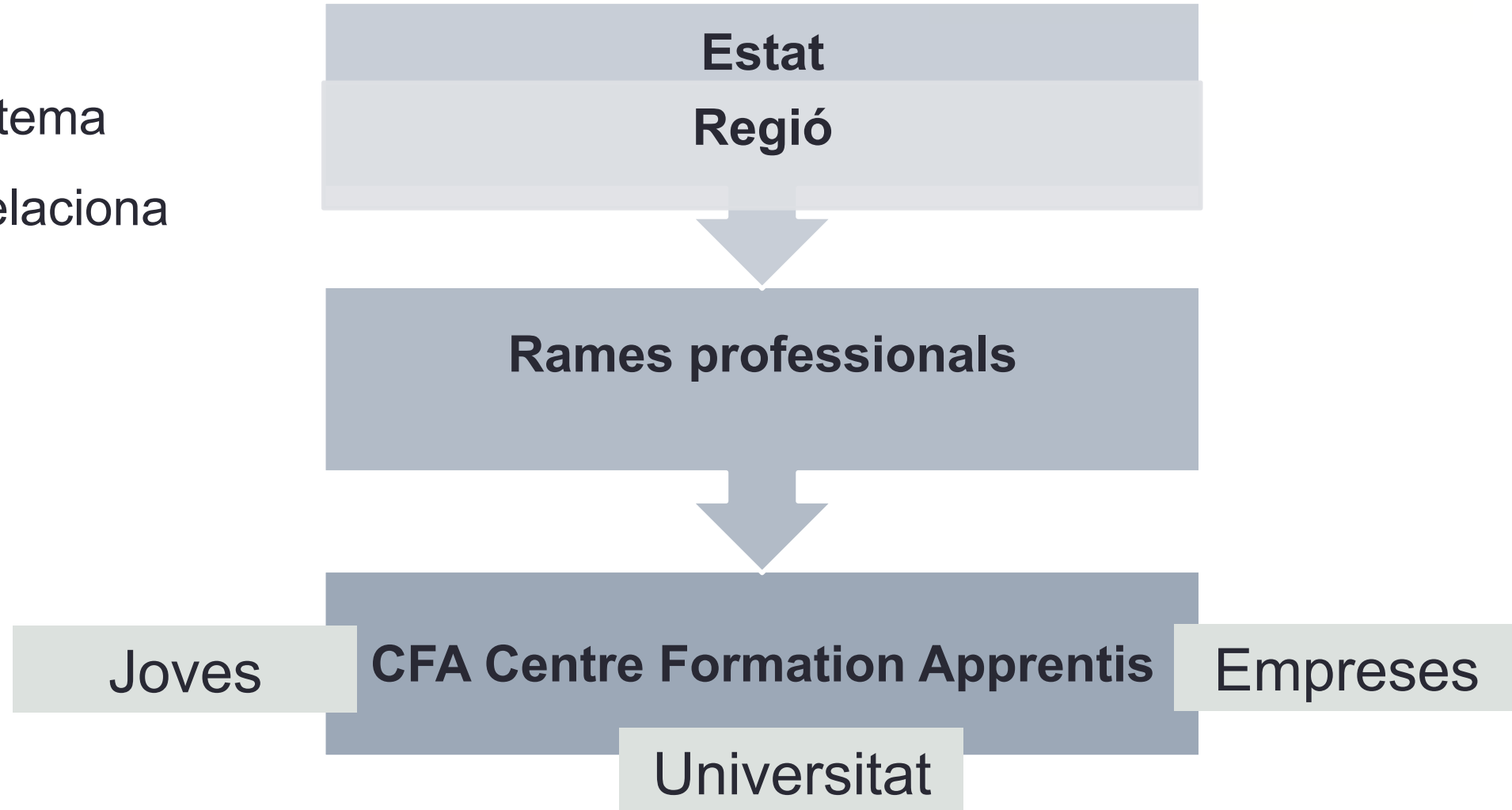
⇒ Un seguiment d'estudis: el cor del projecte del jove, objectiu n°1

- Associació de períodes de treball en empresa i de períodes de formació en el centre de formació durant un, dos o tres anys :
 - Ritmes variats d'alternança
 - L'empresa és formadora : de situacions de treball que han de tenir situacions de formació
 - Acompanyament pedagògic obligatori : tutor « Maître d'apprentissage » en empresa i un tutor acadèmic
- Les formes de finançament originals :
 - « la taxa d'apprentage » abocats als instituts de formació que formen els apprentis : 0,68 % de la massa salarial
- Les incitacions per a les empreses
 - 5 % dels efectius de les empreses (> 250) constituït pels joves en alternança si no alourdissement de la taxa ;
 - avantatges fiscalia per l'empresa

L'alternança en educació superior

S'inscriu en un sistema
institucional que relaciona

Qui som?

Creat l'any 1992 per iniciativa d'un grup d'empreses i responsables de formació provinents, a la vegada, d'universitats i d'escoles d'enginyers privades, amb el suport del teixit industrial

- Una xarxa d'universitats a nivell regional (region Nord Pas de Calais)
- Un organisme que **gestiona** els Centres de Formació d'Aprenents (CFA) de l'Educació Superior a la Regió del Nord Pas de Calais
- Un **ens mixt**: privat i públic, interprofessional, amb vocació regional i multi-nivells, organitzat en xarxa
- Un **òrgan de govern paritari**, que pretén un desenvolupament quantitatiu i qualitatiu
- Formasup NPDC, membre d'ANASUP : la xarxa de CFA de l' ES de França

Missió

**Gestionar, promoure i desenvolupar l'alternança
en educació superior
a la Regió Nord-Pas de Calais**

La nostra ambició

- Desenvolupar **relacions sòlides** entre Universitat/Empresa
- Promoure la **professionalització** de titulacions en l'educació superior
- Contribuir al desenvolupament **d'estudis adequats** a les necessitats de les empreses i a les polítiques regionals
- Desenvolupar i consolidar **competències d'alt nivell** en les empreses del territori especialment les PIME/PMI
- **Promoció social** i formar d'una altra manera
- Facilitar la inserció professional i la mobilitat dels joves

Algunes dades...

3837 aprenents al 2014/15

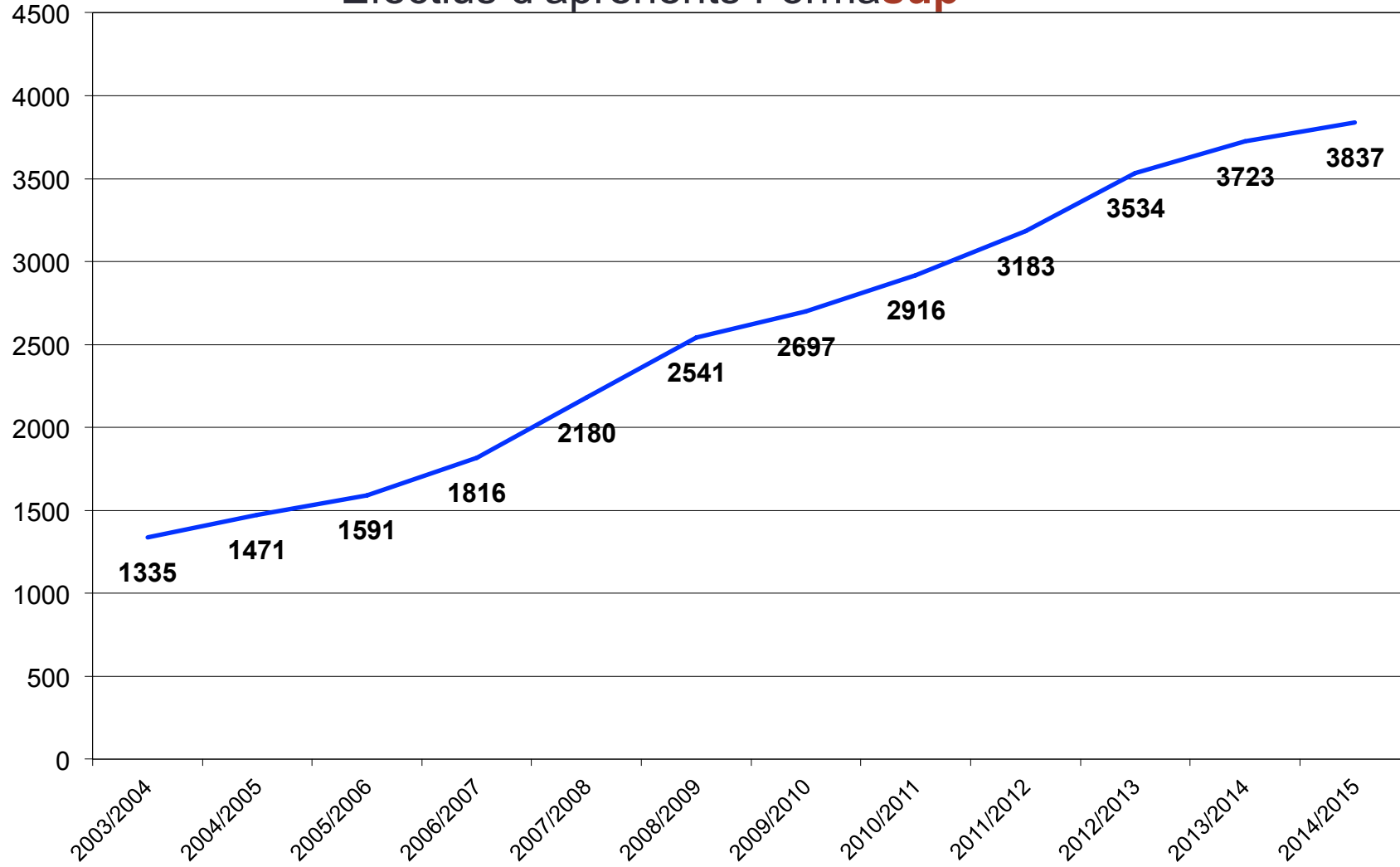
34 centres

1700 empreses

99 titulacions (112 al 2015/16)

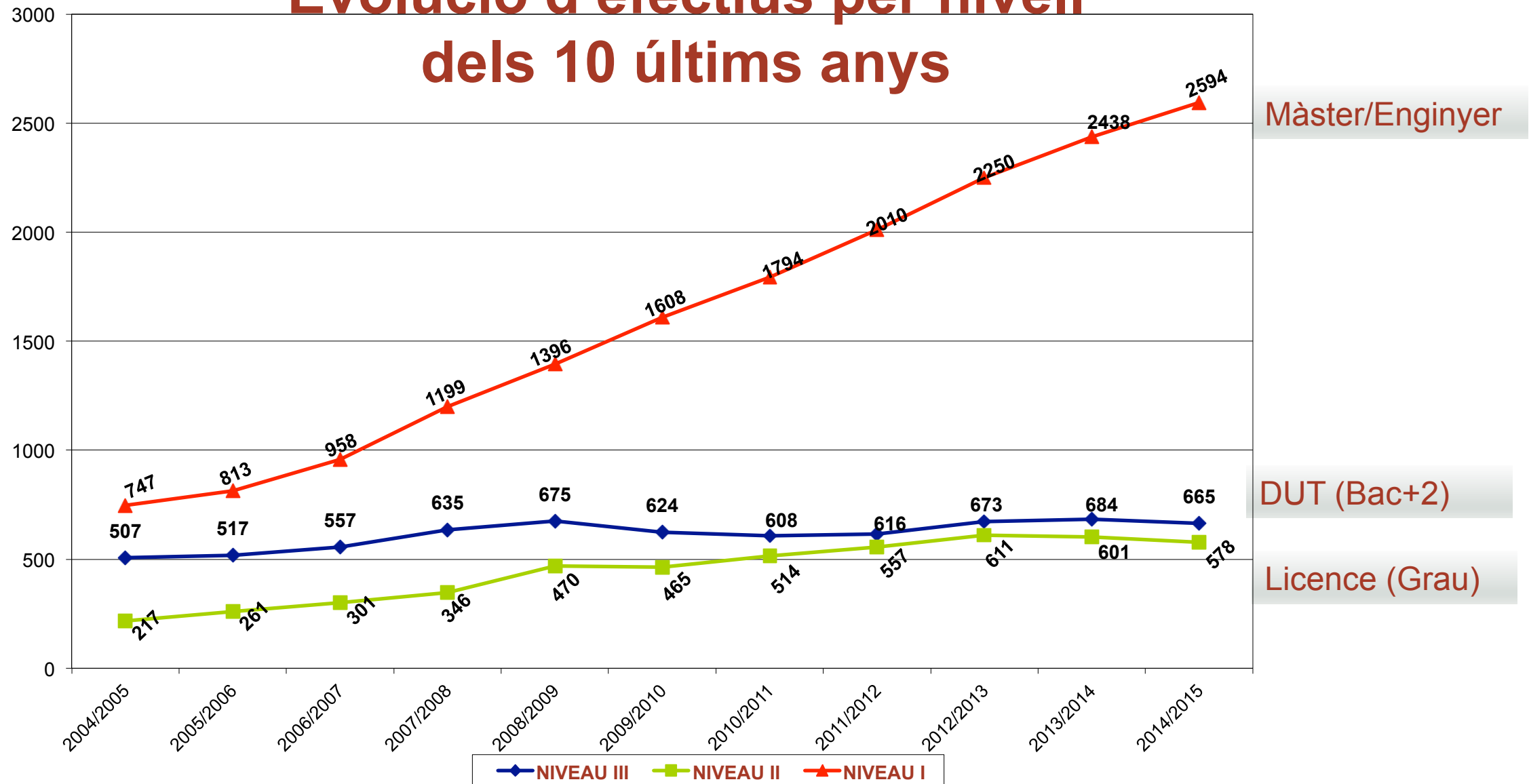
Un desenvolupament continuat, progressiu, construït

Efectius d'aprenents Formasup

**3837 aprenents
al 31/12/14**

Evolució d'efectius per nivell dels 10 últims anys

4,4%

del conjunt de la població d'estudiants de la Regió Nord Pas de Calais són aprenents

graus i master

amplitud d'oferta de titulacions en augment

Centre de Formació d'Aprenents – CFA

Rol

- Interlocutor del Consell Regional pel pilotatge i el desenvolupament de l'alternança en educació superior en relació amb:
 - esquema regional de desenvolupament de la formació professional i
 - esquema regional de desenvolupament econòmic
- Interfase entre el món econòmic i el món acadèmic
- Assegura la gestió administrativa i jurídica dels contractes dels aprenents amb les empreses
- Estudia les demandes de noves formacions en alternança que després es trameten al Consell Regional
- Acompanya la implantació d'una formació en alternança i el seu desenvolupament; assegurant la qualitat (enginyeria pedagògica)

Centre de Formació d'Aprenents – CFA

Rol

- Optimitza la relació cost/qualitat
 - assegurar el diàleg de gestió amb el conjunt de socis assegurant formacions per un bon control dels costos
 - assegurar la recaptació de la taxa d'aprenentatge
 - garantir, davant del Consell Regional el bon ús de les subvencions
- Desenvolupar accions de comunicació amb la finalitat de promoure l'alternança en els diferents actors (estudiants, empreses)

Treballem...

Qualitat

La qualitat de les titulacions proposades permet a les empreses contractar estudiants amb competències adaptades a les seves necessitats.

Desenvolupament pedagògic

Treball conjunt amb l'associació APEA (Associació) per a la reflexió d'una pedagogia de l'alternança

Emprenedoria

Des de l'any 2007, Formasup, en associació amb la Regió, acompanyen projectes d'emprenedoria dels aprenents de forma personalitzada,

El desenvolupament d'aprenents : una ambició nacional

- Voluntat del Govern per **augmentar** el nombre d'aprenents...

Beaucoup de difficultés actuellement...

Une loi a généré de l'incertitude + niveau infrabac en difficulté

- Ministeri d'Ocupació : passar de 430.000 a **500.000** aprenents (tots els nivells)
- Ministeri d'Educació Superior i de la Recerca: **doblar els efectius** d'aprenents - al voltant del 10% aprenents en **Educació Superior**- reformes en curs de l'alternança per assegurar aquesta ambició
- L'alternança com una eina de **promoció social**...

... quines perspectives per l'educació superior ?

Constatem ...

- la formació en alternança no s'adapta a tots el joves ni a totes les empreses ...
- joves motivats per l'ocupació escollida que s'insereixen professionalment més ràpidament:

A condició del que se'ls ofereixi una pedagogia adaptada

A condició d'un acompanyament adequat

A condició de trobar un bon equilibri entre "academisme" i "pràctica"

Constatem ...

- les empreses guanyen en gestió de la contractació i les competències dels contractats: **50% dels aprenents es captació de talent a l'empresa**
- Creació de lligams: fidelització pel desenvolupament d'una relació privilegiada d'un jove socialitzat i format, reclutament efectiu, tutors d'empreses que desenvolupen la transmissió de competències
- Projectes i llocs de treball co-designats per una gestió més eficient del RRHH

Constatem ...

- els centres de formació desenvolupen una oferta de formació més atractiva i visible en el seu entorn
 - possibilitar de “co-dissenyar” programes formatius
- dificultat de l’avaluació compartida
- escalabilitat del sistema: cerca de tutors, equips reticents,...
- efectes positius en matèria:
 - democratització de l’accés a l’ensenyament superior
 - suport a la innovació dins de les empreses
 - empenedoria
 - formació al llarg de la vida

Factors d'èxit

- **Desenvolupar el reflex alternança** : fer conèixer i promoure, incentivar, desenvolupar una oferta variada de formació
- **Mantenir un diàleg** entre els dos entorns: universitat – empresa
 - Rol clau dels actors interfase entre el món acadèmic i les empreses
 - Crear lligams: joves/empreses; associació universitat/empresa
 - Informat i convèncer, sobretot la PIME
 - Traduir les expectatives i demandes respectives
 - Convèncer i atansar les empreses i els universitaris
 - Implantar una pedagogia adaptada : ritme, tutories, professions i ocupadors
 - Formar equips de tutors per l'acompanyament : **noves competències dels docents**

Factors d'èxit

- Garantir una especificitat **reconeguda** de l'alternança:
 - Promocions específiques d'aprenents
 - Visió compartida segons la qual:
 - La formació és una inversió
 - L'experiència professional, les situacions de treball són vectors d'aprenentatge que cal integrar al llarg de la formació
- Enfocament per competències a desenvolupar en termes de pedagogia, d'acompanyament, d'organització, d'avaluació
- Conduir una **política de qualitat** de l'alternança a l'empresa i a la universitat
- Impulsar i dinamitzar **el govern regional i estatal** per la formació **en alternança**

Centre de Formació d'Aprenents – CFA

Finançament

- Taxa d'aprenentatge: 60 % recaptat de les empreses
- Fons dels empleats públics (no subjectes a la taxa d'aprenentatge): 3%
- Subvenció del Consell Regional: 25% (negociables en el marc del diàleg de gestió)
- Aportació dels centres de formació: 12%

Moltes gràcies!

frederic.sauvage@univ-lille1.fr

